

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.006.03.2021

Leszek Duszyński
Burmistrz Mogilna
ul. Gabriela Narutowicza 1
88-300 Mogilno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/064 Realizacja dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych przez gminy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Mogilnie ¹ , ul. Gabriela Narutowicza 1, 88-300 Mogilno
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Duszyński, Burmistrz Mogilna w okresie objętym kontrolą ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalanie i pobór podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. 2. Dochodzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. 3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 (I kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Leszek Murat, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/44/2021 z 31 marca 2021 r. (akta kontroli str. 1-2, 299)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Burmistrz” lub „organ podatkowy”.

³ Czynności kontrolne zakończono 21 lipca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia ustalanie oraz pobieranie podatku od nieruchomości i od środków transportowych a także udzielanie ulg w spłacie zobowiązań, pomimo stwierdzonych jednostkowych nieprawidłowości, polegających m.in. na nierzetelnym zweryfikowaniu deklaracji oraz udzieleniu ulg podatnikowi bez zachowania odpowiedniej procedury.

Za dobrą praktykę NIK uznaje systematyczne weryfikowanie poprawności dokumentacji podatkowej w odniesieniu do podatku od nieruchomości.

NIK ocenia ponadto, że działania Urzędu w zakresie dochodzenia zaległości podatkowych nie były w pełni prawidłowo prowadzone. W części spraw Urząd w sposób nierzetelny dochodził niektórych swoich roszczeń wynikających z zaległości podatkowych, na co wskazują m.in. długie terminy podejmowanych działań. Ponadto w 7 z 50 zbadanych spraw Urząd kontaktował się z podatnikiem w terminie przekraczającym 30 dni od dnia powzięcia informacji o niedochowaniu terminu na przedłożenie informacji/deklaracji. NIK zwraca też uwagę, że Burmistrz nie dołożył wystarczającej rzetelności, aby w następstwie ujawnionych w lipcu 2020 r. nieprawidłowości w przebiegowaniu/zaksięgowaniu nadpłat z tytułu podatku od nieruchomości zminimalizować ryzyko powtórzenia się ich w przyszłości.

OBSZAR

1. Ustalanie i pobór podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

1. W latach 2019-2020 dochody własne Miasta Mogilna (dalej także: „Gmina”) wzrosły z 55 831,0 tys. zł do 57 428,3 tys. zł (tj. o 2,9%), natomiast pomiędzy I kwartałem 2019 r. a I kwartałem 2021 r. dochody własne uległy zwiększeniu z 14 110,3 tys. zł do 17 031,4 tys. zł (tj. o 20,7%).

Dochody z tytułu podatku od nieruchomości wzrosły w latach 2019-2020 z 19 789,8 tys. zł do 22 482,5 tys. zł (tj. o 13,6%), natomiast pomiędzy I kwartałem 2019 r. a I kwartałem 2021 r. wzrosły z 5 195,9 tys. zł do 6 205,8 tys. zł (tj. o 19,4%). Udział dochodów z tytułu podatku od nieruchomości w dochodach własnych Gminy wyniósł: 35,4% w 2019 r., 39,1% w 2020 r. i 36,4% w I kwartale 2021 r.

Dochody z tytułu podatku od środków transportowych spadły w latach 2019-2020 z 889,5 tys. zł do 857,4 tys. zł (tj. o 3,6%), natomiast pomiędzy I kwartałem 2019 r. a I kwartałem 2021 r. spadły z 415,1 tys. zł do 397,8 tys. zł (tj. o 4,2%). Udział dochodów z tytułu podatku od środków transportowych w dochodach własnych Gminy wyniósł: 1,6% w 2019 r., 1,5% w 2020 r. i 2,3% w I kwartale 2021 r.

(akta kontroli str. 26, 28-150)

W latach 2019-2020 liczba podatników zobowiązanych do uiszczania podatku od nieruchomości wzrosła z 4 054 do 4 175 (tj. o 3,0%), natomiast liczba podatników

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

zobowiązanych do uiszczania podatku od środków transportowych spadła ze 113 do 109 (tj. o 3,5%).

(akta kontroli str. 23)

2. Od 1 listopada 2019 r. utworzono w Urzędzie Wydział Podatków i Opłat Lokalnych do realizacji zadań związanych z uzyskiwaniem dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. Wcześniej zadania te wykonywał Wydział Finansowy.

(akta kontroli str. 18, 154, 169, 257-258, 315)

Wykonywanie zadań związanych z uzyskiwaniem dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych powierzono w Urzędzie łącznie sześciu osobom⁶.

Burmistrz wyjaśnił, że występują braki/ograniczenia w obsadzie kadrowej, której powierzono realizację zadań związanych z uzyskiwaniem dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i od środków transportowych oraz że rozważa zatrudnienie dwóch dodatkowych pracowników.

(akta kontroli str. 279-298, 336-344, 356, 538)

3. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały trzy uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości: z 2017 r., z 2019 r. i z 2020 r. ⁷ Zarówno uchwały te jak i opracowane przez Burmistrza projekty nie zawierały stawek przekraczających stawki maksymalne ogłoszone w obwieszczeniach Ministra Finansów⁸.

(akta kontroli str. 221-243, 300-301)

W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywała jedna uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych z 22 listopada 2017 r. Zarówno uchwała jak i opracowany przez Burmistrza projekt nie zawierały stawek przekraczających stawki maksymalne ogłoszone w ww. obwieszczeniach Ministra Finansów.

(akta kontroli str. 209-220, 350-351)

4. Proponowane przez Burmistrza, a następnie przyjęte przez Radę Miejską stawki podatku od nieruchomości uwzględniały wszystkie kategorie wskazane w art. 5 ust.1 ustawy o *podatkach i opłatach lokalnych*⁹ i nie zawierały niedozwolonych zwolnień podmiotowych lub przedmiotowo-podmiotowych.

⁶ Wszystkie te osoby zatrudniono na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin pracy. Cztery z sześciu z nich posiadało wykształcenie wyższe (dwoje – średnie). Dwóch pracowników posiadało krótsze, aniżeli dwuletnie, doświadczenie w pracy w administracji publicznej (według stanu na 31 marca 2021 r.), a jeden z nich nie odbył żadnego szkolenia z zakresu podatków lub rachunkowości. Jeden z pracowników posiadający siedemnastoletnie doświadczenie w pracy oraz będąc przeszkolony w zakresie księgowości w okresie od 2019 r. do 31 marca 2021 r. nie świadczył pracy przez łącznie ponad 9 miesięcy.

⁷ Uchwała nr XXXVII/411/17 z dnia 22 listopada 2017 r., uchwała nr XI/117/19 z dnia 23 października 2019 r., uchwała nr XXI/204/20 z dnia 23 września 2020 r.

⁸ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie *górnym granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na 2019 r.* (M.P. z 2018 r., poz. 745); obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie *górnym granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na 2020 r.* (M.P. z 2019 r., poz. 738); obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie *górnym granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na 2021 r.* (M.P. z 2020 r., poz. 673), dalej: „obwieszczenia Ministra Finansów”.

⁹ Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o *podatkach i opłatach lokalnych* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.), dalej: „ustawa o podatkach”.

(akta kontroli str. 221-244, 300-301, 350-351)

Proponowane przez Burmistrza, a następnie przyjęte przez Radę Miejską, stawki podatku od środków transportowych uwzględniały wszystkie kategorie wskazane w art. 10 ust. 1 ustawy o *podatkach* i nie zawierały niedozwolonych zwolnień podmiotowych lub przedmiotowo-podmiotowych.

(akta kontroli str. 209-220, 350-351)

Podatek od nieruchomości

5. Ewidencja podatku od nieruchomości prowadzona była w Urzędzie w systemie informatycznym (dalej: „ewidencja”). Ewidencja umożliwiała ustalenie, czy w odniesieniu do działki ewidencyjnej ustalono i pobrano podatek od nieruchomości¹⁰. W systemie gromadzono dane o złożeniu informacji/deklaracji przez podatnika.

(akta kontroli str. 18, 354, 1326-1327)

6. Liczba budynków na terenie gminy Mogilno, których budowę zakończono i wydano pozwolenia na użytkowanie wyniosła: 120 w 2019 r., 72 w 2020 r. i 29 w I kwartale 2021 r. Prowadzona w Urzędzie ewidencja była na bieżąco aktualizowana i we wszystkich objętych badaniem przypadkach ustalono podatnikom należny podatek¹¹. Zgodność danych zawartych w ewidencji była systematycznie weryfikowana (weryfikacji podlegały kolejne obszary Gminy, zazwyczaj po ulicy lub miejscowościach na terenach wiejskich). W 2019 r. weryfikacją objęto 150 nieruchomości, w 2020 r. – 654, w 2021 (I kwartał) – 107. W przypadku zaistnienia podejrzenia co do rzetelności danych, dokonywano dodatkowych czynności sprawdzających. W 2019 r. do szczegółowych czynności sprawdzających wytypowano cztery ulice, w 2020 r. 26, zaś w 2021 r. (I kwartał) – cztery. Dodatkowe czynności sprawdzające polegały na: dokonywaniu oględzin, kierowaniu do podatników wezwań do dokonania korekty informacji, objazdach terenu.

(akta kontroli str. 464-473, 585-589)

7. Przeprowadzone przez NIK badanie złożonych w latach 2019-2021 (I kwartał) 51 informacji/deklaracji od podatników, dotyczących wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości wykazało m.in., że złożone deklaracje/informacje były zgodne ze wzorem. W 26 sprawach podatnicy nie dochowali terminu na przedłożenie informacji/deklaracji, tj. w przypadku osób fizycznych wynoszącego 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, w przypadku osób prawnych: w terminie do 31 stycznia każdego roku lub – jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu – 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego¹². W 17 przypadkach¹³ opóźnienie wyniosło ponad 31 dni, z czego w pięciu powyżej

¹⁰ Ustalenie dokonane na podstawie badania próby 10 losowo wybranych działek ewidencyjnych położonych na terenie Gminy.

¹¹ Badaniem objęto 15 zgłoszeń budynków oddanych do użytkowania w latach 2019-2020, przekazanych NIK przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Mogilnie na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

¹² Art. 6 ust. 6 i 9 pkt 1 i 2 ustawy o *podatkach*.

¹³ Dotyczących podatków w łącznej wysokości 3 722 089 zł.

100 dni (najwięcej 338 dni). Z powodu nieterminowego przedłożenia informacji/deklaracji nie naliczono odsetek z powodu ich niepowstania lub niewielkiej kwoty (nieprzekraczającej kosztów doręczenia).

W przypadku 10 spraw Urząd kontaktował się z podatnikiem w terminie do 30 dni od dnia powzięcia informacji o niedochowaniu terminu na przedłożenie informacji/deklaracji.

(akta kontroli str. 347-349, 538-539)

8. W okresie objętym kontrolą złożono do Urzędu 2 058 informacji dotyczących wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego w odniesieniu do podatku od nieruchomości, w tym 1 529 od osób fizycznych. Ponadto w okresie objętym kontrolą złożono do Urzędu 478 deklaracji na podatek od środków transportowych.

(akta kontroli str. 1330)

9. Spośród 25 wybranych do badania decyzji podatkowych o najwyższych kwotach należnego podatku, w 22 z nich dane zawarte w informacji/deklaracji oraz decyzji były potwierdzone w dokumentach źródłowych (np. w wyciągach z ewidencji gruntów i budynków, księgach wieczystych, pozwoleniach na użytkowanie budynku, podczas przeprowadzonej kontroli). W trzech przypadkach brak było takiego potwierdzenia dla powierzchni zadeklarowanych w informacjach budynków i gruntów wykorzystywanych pod działalność gospodarczą, powierzchni budynków gospodarczych, garaży i gruntów pozostałych. Ponadto w siedmiu przypadkach naliczono podatek od budowli posiadanej przez osobę fizyczną, przyjmując ich wartość (łącznie 1 886 885,97 zł) tylko na podstawie oświadczenia podatnika (wysokość podatku ustalono na 37 737,72 zł).

Burmistrz wyjaśnił m.in., że wartości budowli osób fizycznych nieprowadzących ewidencji środków trwałych nie były weryfikowane z powodu braku metodologii oraz wysokich kosztów powoływania biegłego rzeczoznawcy majątkowego.

(akta kontroli str. 551, 562, 627-628)

10. Wszystkie objęte ww. badaniem decyzje podatkowe: zostały sporządzone poprawnie pod względem rachunkowym, formalnym i merytorycznym, odpowiadały wymogom określonym w *Ordynacji podatkowej*¹⁴ (m.in. oznaczono strony, zawarto rozstrzygnięcie i pouczenie o trybie odwoławczym), zastosowane w nich stawki podatku były zgodne ze stawkami uchwalonymi na dany rok przez Radę Miejską i wysłano je do wszystkich współwłaścicieli.

(akta kontroli str. 551)

11. Wszystkie objęte ww. badaniem decyzje podatkowe były przekazywane podatnikom w sposób umożliwiający zapłatę podatku w ustawowych terminach, tj. od 17 do 42 dni przed datą płatności podatku.

(akta kontroli str. 551)

12. W Urzędzie nie wprowadzono uregulowań wewnętrznych dotyczących kontroli podatkowej. Burmistrz wyjaśnił m.in., że przepisy *Ordynacji podatkowej*

¹⁴ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.), dalej: „*Ordynacja podatkowa*”.

w wystarczający sposób pozwalają na sprawdzenie, czy podatnicy wywiązują się z obowiązków podatkowych.

W okresie objętym kontrolą Urząd przeprowadził 25 kontroli w zakresie podatku od nieruchomości (siedem w 2019 r., 12 w 2020 r. i sześć w I kwartale 2021 r.). W wyniku 6 kontroli dokonano zwiększenia wymiaru podatku (przypisu) na łączną kwotę 29 743,00 zł, 14 zmniejszenia wymiaru podatku (odpisu) na łączną kwotę 1 823,28 zł, a w wyniku pozostałych nie zmieniono wysokości naliczonego podatku.

13. Urząd nie informował w formie komunikatu na stronie internetowej o przeprowadzeniu kontroli podatkowej w zakresie podatku od nieruchomości wraz z prośbą o ponowną weryfikację złożonych dotychczas informacji.

(akta kontroli str. 19, 24, 559, 1299)

Podatek od środków transportowych

14. Ewidencja podatku od środków transportowych była prowadzona w Urzędzie w systemie informatycznym. Bazę tę utrzymywano w stanie aktualności¹⁵.

(akta kontroli str. 19, 355, 357-444)

15. Na rok 2019 do Urzędu złożono 175 deklaracji na podatek od środków transportowych, na rok 2020 r. – 191, na rok 2021 r. – 112.

(akta kontroli str. 560)

W objętej badaniem próbie 25 deklaracji na podatek od środków transportowych (wszystkie złożone na odpowiednim formularzu), w pięciu przypadkach podatnicy złożyli deklaracje podatkowe w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. W pozostałych 20 przypadkach deklaracje były złożone po tym terminie, w tym 12 po upływie 30 dni (maksymalnie 261 dni). Urząd kierował do podatników wezwania do złożenia deklaracji lub korekty deklaracji od trzech do 27 dni od otrzymania od Starostwa Powiatowego informacji o zarejestrowanych i wyrejestrowanych pojazdach (w sześciu przypadkach kierował wezwania dwukrotnie). Nieterminowe złożenie deklaracji wiązało się z naliczeniem odsetek od zaległości podatkowych w łącznej wysokości 252 zł.

(akta kontroli str. 543)

16. Urząd przeprowadzał weryfikację złożonych deklaracji objętych ww. próbą. Na każdej deklaracji znajdowała się adnotacja o sprawdzeniu pod względem formalnym i rachunkowych wraz z datą i podpisem pracownika. Dane zawarte w deklaracjach były zgodne z zawartymi w dokumentacji źródłowej, tj. z informacjami przekazywanymi przez organ rejestrujący pojazdy. Zastosowane stawki były zgodne ze stawkami obowiązującymi w danym roku i ustalona wysokość podatku była prawidłowa w 24 z 25 przypadków objętych próbą. Do końca roku, w którym powstał obowiązek podatkowy, dwóch podatników nie uregulowało podatku w całości lub w części (zobowiązanie zostało uregulowane w roku następnym).

(akta kontroli str. 543)

---

¹⁵ Ustalenie dokonane na podstawie badania próby 15 losowo wybranych informacji przekazanych do Urzędu przez Starostę Powiatu Mogileńskiego, pozyskanych przez NIK w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

17. Urząd nie przeprowadzał kontroli u podatników w zakresie podatku od środków transportowych. Burmistrz wyjaśnił m.in., że Urząd nie przeprowadzał kontroli, ponieważ otrzymywał comiesięczne raporty o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych, a kontrolę prowadzi się na podstawie dokumentów.

(akta kontroli str. 24, 559)

18. W okresie objętym kontrolą Burmistrz wydał jedną interpretację dotyczącą podatku od nieruchomości. Interpretacja dotyczyła ustalenia podstawy opodatkowania budowli będącej własnością spółki komandytowej, od której odpisów amortyzacyjnych dokonują jej wspólnicy.

(akta kontroli str. 19, 456-463, 501-507)

19. Zagadnienia związane z ustalaniem i poborem podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem skarg, informacji o nieprawidłowościach lub wniosków o udzielenie informacji publicznej.

(akta kontroli str. 19)

20. Zagadnienia związane z ustalaniem i poborem podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych były przedmiotem kontroli zewnętrznej przeprowadzonej w 2018/2019 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Bydgoszczy (dalej: „RIO”)¹⁶. Kontrola dotyczyła okresu sprzed 2019 r. i stwierdziła nieprawidłowości polegające m.in. na:

- wydaniu w 2017 r. decyzji w sprawie umorzenia oraz rozłożenia na raty zaległości podatkowych, w których udzielono ulgi w łącznym zobowiązaniu pieniężnym bez określenia odpowiednio kwoty umorzenia czy rozłożenia na raty rodzajów podatków składających się na łączne zobowiązanie pieniężne;
- wszczęciu postępowania w sprawie umorzenia zaległości podatkowych zakończonego wydaniem decyzji przyznającej ulgę osobom, które nie były stroną postępowania podatkowego;
- niedokonaniu adnotacji przeprowadzenia kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej złożonych w Urzędzie w 2017 r. informacji podatkowych;
- zaniechaniu wydania decyzji ustalającej wymiar łącznego zobowiązania pieniężnego podatnikowi, u którego obowiązek podatkowy powstał od VIII 2017 r.

Burmistrz poinformował RIO o zrealizowaniu wniosków pokontrolnych.

(akta kontroli str. 20, 474-500, 745-960, 990-1190, 1298)

21. Burmistrz identyfikował ryzyka związane z ustalaniem i poborem podatku od nieruchomości poprzez audyt wewnętrzny dotyczący prawidłowości wymiaru podatku od nieruchomości i dokumentowania spraw związanych z udzielaniem ulg w podatku. Wykonany 28 kwietnia 2020 r. audyt wydał pozytywną opinię o stanie kontroli zarządczej, ponieważ nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do badanej próby.

Nie przeprowadzono audytu w odniesieniu do pobierania podatków od środków transportowych, ponieważ – jak wyjaśnił Burmistrz – jest nikłe ryzyko zatajenia kupna bądź sprzedaży środków transportowych.

¹⁶ Wystąpienie pokontrolne z 24 stycznia 2019 r. sygn. RIO-KF-4104-39/2018.

(akta kontroli str. 20, 508-536, 551, 558-559)

22. Nadzór Burmistrza nad ustalaniem i poborem podatków od nieruchomości i od środków transportowych nie był w pełni skuteczny, na co wskazują stwierdzone poniżej nieprawidłowości.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku 7 spośród 51 objętych badaniem spraw (tj. 13,7%) Urząd kontaktował się z podatnikiem w terminie przekraczającym 30 dni od powzięcia informacji o niedochowaniu terminu na przedłożenie informacji/deklaracji (od 33 do 133 dni). Stanowiło to nierzetelne korzystanie z uprawnienia określonego w art. 274a § 1 *Ordynacji podatkowej*, który stanowi, że organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że w ww. sprawach czynności były podejmowane w okresie dłuższym niż miesiąc z uwagi na skumulowanie się obowiązków (zwrot podatku akcyzowego).

(akta kontroli str. 347-349, 538-539, 1315)

2. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (dalej: „BIP”) Gminy nie udostępniano informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie. Zgodnie z art. 14j § 1 *Ordynacji podatkowej* stosownie do swojej właściwości interpretacje indywidualne wydaje m.in. wójt, burmistrz (prezydent miasta). Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o *dostępie do informacji publicznej*¹⁷, podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa m.in. w art. 6 ust. 1 pkt 1-3. Z kolei art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. d ww. ustawy stanowi, że udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o *dostępie do informacji publicznej*, w tym o sposobach przyjmowania i załatwiania spraw. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, do udostępniania informacji publicznej obowiązane są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności organy władzy publicznej.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że na stronie BIP Urzędu nie zamieszczono informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie, ponieważ przepis nie nakłada takiego obowiązku.

NIK zwraca uwagę, że w świetle ww. przepisów, stanowisko Burmistrza nie może być uwzględnione.

(akta kontroli str. 19, 560)

3. Burmistrz nie dołożył wystarczającej rzetelności w sprawowaniu kontroli zarządczej, aby w następstwie ujawnionych w lipcu 2020 r. nieprawidłowości

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, dalej: „ustawa o dostępie do informacji publicznej”.

w przebieganiu/zaksięgowaniu nadpłat z tytułu podatku od nieruchomości zminimalizować ryzyko powtórzenia się takich nieprawidłowości w przyszłości. W szczególności, nie przeprowadzono audytu (ani nie uwzględniono go w planie audytu na 2021 r.) oraz nie określono w polityce rachunkowości Urzędu zasad postępowania z nadpłatami. Tymczasem w okresie od października 2019 r. do lipca 2020 r. dokonano trzech nieprawidłowych przebiegowań/zaksięgowania nadpłat z tytułu podatku od nieruchomości pomiędzy kontami podatników na łączną kwotę 724 zł, co było niezgodne z art. 4 ust. 2 i z art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości¹⁸.

(akta kontroli str. 1233-1297)

Burmistrz wyjaśnił, że ww. przebiegowania/zaksięgowania wynikały z nieprawidłowego wykonywania obowiązków przez pracownika zatrudnionego na stanowisku księgowej. Nie przeprowadzono audytu z powodu obostrzeń sanitarnych w 2020 r. Kolejną czynnością kontrolną będzie poddanie ww. nieprawidłowości analizie przez Audytora Wewnętrznego. Ponadto Burmistrz wyjaśnił, że rozważy wprowadzenie uregulowań postępowania z nadpłatami po kontroli NIK.

W dniach 30 i 31 lipca 2020 r. dokonano korekty błędnych przebiegowań/zaksięgowania tak, aby zapisy księgowe odpowiadały rzeczywistym kwotom wpłaconym przez poszczególnych podatników. W tej sprawie zostało 10 sierpnia 2020 r. skierowane do Prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przywłaszczenia, które zostało umorzone z powodu niskiej szkodliwości społecznej czynu. Ponadto pracownik dokonał zwrotu pełnej kwoty nieprawidłowo dokonanych przebiegowań.

(akta kontroli str. 1233-1282, 1311-1313, 1321-1322)

4. Przyjęty w Urzędzie system weryfikowania poprawności dokumentacji podatkowej w odniesieniu do podatku od nieruchomości nie był w pełni skuteczny, ponieważ nie ujawnił nieodpowiedniego zakwalifikowania przez Urząd jednej spośród 10 objętych badaniem nieruchomości (jako grunt orny, a nie jako grunt, na którym prowadzona jest działalność gospodarcza). W wyniku tego Urząd naliczył podatek w niewłaściwej wysokości: 21,00 zł wobec należnej kwoty 390,00 zł. W następstwie przeprowadzonych oględzin i skorygowania informacji podatkowej, Urząd wydał decyzję w sprawie zmiany wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego za 2021 r.

(akta kontroli str. 352-354, 1197-1232)

Burmistrz wyjaśnił, że naliczono nieodpowiedni podatek z powodu braku wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej miejsca wykonywania działalności.

(akta kontroli str. 558, 1197)

5. W przypadku jednego pojazdu spośród 25 objętych badaniem Urząd nierzetelnie zweryfikował złożoną deklarację, przez co naliczył podatek za 2019 r. w nienależnej wysokości, tj. przyjął podatek w wysokości 1 204,17 zł, podczas gdy należna kwota podatku powinna wynieść 1 324,58 zł. Na nierzetelność deklaracji wskazywał fakt, że podatnik podał datę nabycia pojazdu, która była późniejsza od „daty operacji”

¹⁸ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).

odnoszącej się do tego pojazdu przekazanej do Urzędu przez Starostwo Powiatowe w Mogilnie.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że podatek został zaniżony z powodu przyjęcia błędnej daty nabycia pojazdu. W dniu 24 maja 2021 r. podatnik skorygował deklarację.

(akta kontroli str. 369, 543, 545-550, 615-624, 628-629)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia ustalanie oraz pobieranie podatku od nieruchomości i od środków transportowych. Niemniej jednak w części badanych spraw (7 z 50) Urząd kontaktował się z podatnikiem w terminie przekraczającym 30 dni od dnia powzięcia informacji o niedochowaniu terminu na przedłożenie informacji/deklaracji. Ponadto Burmistrz nie dołożył wystarczającej rzetelności w kontroli zarządczej, aby w następstwie ujawnionych w 2020 r. nieprawidłowości w przekięgowywaniu/zaksięgowywaniu nadpłat z tytułu podatku od nieruchomości zminimalizować ryzyko powtórzenia się takich nieprawidłowości w przyszłości.

OBSZAR

2. Dochodzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

1. Poziom zaległości w podatku od nieruchomości wzrósł z 1 688 567,67 zł w 2019 r. do 1 761 310,14 zł w 2020 r.¹⁹, tj. o 4,3%. Według stanu na 31 marca 2021 r. zaległości w podatku od nieruchomości wynosiły 2 006 823,39 zł. Udział ww. zaległości w zaległościach z tytułu wszystkich podatków spadał i stanowił odpowiednio: 82,6%; 80,2%; 79,6%.

Poziom zaległości w podatku od środków transportowych wzrósł z 129 555,62 zł w 2019 r. do 168 344,44 zł w 2020 r.²⁰, tj. o 29,9%. Według stanu na 31 marca 2021 r. zaległości w podatku od środków transportowych wynosiły 202 301,39 zł. Udział ww. zaległości w zaległościach z tytułu wszystkich podatków wzrastał i stanowił odpowiednio: 6,3%; 7,7%; 8,0%.

(akta kontroli str. 27)

W latach 2019-2020 liczba podatników posiadających zaległości z tytułu podatku od nieruchomości wzrosła z 555 do 610 (tj. o 9,9%). Stanowili oni odpowiednio: 72,2% i 65,1% wszystkich podatników posiadających zaległości względem Gminy.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że zwiększona liczba dłużników jest zjawiskiem cyklicznym i ma miejsce co roku w I kwartale.

W latach 2019-2020 liczba podatników posiadających zaległości z tytułu podatku od środków transportowych wzrosła z 46 do 62 (tj. o 34,8%). Stanowili oni odpowiednio: 6,0% i 6,6% wszystkich podatników posiadających zaległości względem Gminy.

(akta kontroli str. 590, 629)

¹⁹ Dane na 31 grudnia ww. lat.

²⁰ Dane na 31 grudnia ww. lat.

2. Zgodnie z obowiązującymi regulaminami organizacyjnymi²¹, do 31 października 2019 r. dochodzenie zaległości (prowadzenie windykacji) z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych należało do kompetencji Wydziału Finansowego. Od 1 listopada 2019 r. prowadzenie ww. windykacji nie zostało powierzone żadnej komórce organizacyjnej Urzędu.

(akta kontroli str. 18, 154, 169, 257-258, 315)

3. Zagadnienie związane z kontrolowaniem terminowości wpływów podatkowych nie zostało uregulowane w przepisach wewnętrznych Urzędu. Burmistrz wskazał, że w Urzędzie dokonywano bieżących i kwartalnych analiz wpływów podatku od nieruchomości i od środków transportowych oraz zaległości podatkowych w celu sporządzenia kwartalnych sprawozdań Rb-27S z dochodów budżetowych.

(akta kontroli str. 25, 28-109, 1343, 1374)

4. Przed podjęciem czynności windykacyjnych Urząd nie przeprowadzał wobec podmiotów zalegających z zapłatą podatków od nieruchomości i od środków transportowych działań informacyjnych zmierzających do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązków.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że Urząd nie posiada bazy danych numerów telefonów podatników. Rozważany jest zakup oprogramowania służącego do działań informacyjnych w celu przypominania o zaległościach podatkowych przed wysłaniem upomnień.

(akta kontroli str. 971-973, 1193-1194)

5. Badanie 50 zaległości wykazało m.in. że w 38 przypadkach przesyłano podatnikom upomnienia z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie 7 dni od dnia doręczenia. W pozostałych 12 przypadkach odpowiednie kwoty zostały wpłacone lub wydano decyzje umarzające. Upomnienia przesyłano podatnikom od 20 do 437 dni po powstaniu zaległości (średnio po upływie 110 dni).

W następstwie 38 wystosowanych upomnień, w 14 przypadkach podatnicy uregulowali zaległość w całości (na łączną kwotę 75 158,95 zł), w dziewięciu w części (50 164,11 zł z 97 409,01 zł, tj. 51,5%), natomiast w 14 upomnienia nie były skuteczne (na kwotę 53 096,20 zł). W jednym przypadku zaległość została umorzona.

(akta kontroli str. 971-973, 1304-1309, 1316)

6. Organ podatkowy wystawił 12 tytułów wykonawczych zgodnie z obowiązującymi wzorami w terminie od 7 do 309 dni po upływie terminu wskazanego w upomnieniu (średnio po upływie 173 dni), w tym 10 po upływie 30 dni.

W trzech przypadkach Urząd nie wystawił tytułu wykonawczego z powodu rozłożenia płatności na raty lub nieupłynięcia terminu wskazanego w upomnieniu.

---

²¹ Wprowadzonymi zarządzeniem Burmistrza Mogilna nr 100/19 z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Mogilnie* oraz zarządzeniem Burmistrza Mogilna nr 3/18 z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Mogilnie*.

W ośmiu przypadkach do dnia badania NIK (15 czerwca 2021 r.) organ podatkowy nie wystawił tytułów wykonawczych, choć wskazany w upomnieniu termin upłynął od 12 do 356 dni²² (w pięciu przypadkach powyżej 178 dni).

Tytuły wykonawcze kierowano do właściwych miejscowo organów egzekucyjnych w dniu lub po upływie do 7 dni po ich wystawieniu (średnio po upływie 2 dni). Spośród 12 egzekucji siedem okazało się skutecznymi, tj. odzyskano wszystkie zaległości, trzy były częściowo skuteczne, a dwie nieskuteczne (tytuły przekazano do organu egzekucyjnego 21 maja 2021 r.). Łącznie odzyskano 16 277,91 zł z 25 744,58 zł zaległości (tj. 63,2%).

(akta kontroli str. 971-973, 1317-1320)

7. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki przedawnienia prawa do wydania decyzji podatkowej ustalającej podatek od nieruchomości.

W okresie objętym kontrolą doszło do 126 przypadków przedawnienia zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych na łączną kwotę: 142 075,69 zł.

Badanie 10 największych kwotowo przedawnień od nieruchomości z lat 2019-2020 wykazało, że Urząd podejmował działania zmierzające do wyegzekwowania należności: wystosowywał upomnienia oraz tytuły wykonawcze. Upomnienia przesyłano od 44 do 317 dni po powstaniu zaległości, a tytuły wykonawcze wystawiano od 31 do 612 dni po upływie 7-dniowego terminu wskazanego w upomnieniu (w dwóch przypadkach nie wystawiono tytułów wykonawczych).

(akta kontroli str. 542, 1192, 1310)

8. Zagadnienia związane z dochodzeniem zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem skarg, informacji o nieprawidłowościach lub wniosków o udzielenie informacji publicznej.

(akta kontroli str. 20)

9. Zagadnienia związane z dochodzeniem zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 20)

10. Burmistrz nie identyfikował ryzyk związanych z dochodzeniem zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. Wyjaśnił, że nie identyfikował w sposób formalny ryzyk z powodu skupienia się na innych obszarach działalności Urzędu.

(akta kontroli str. 20)

11. Nadzór Burmistrza nad dochodzeniem zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie był w pełni skuteczny, o czym świadczą poniżej opisane nieprawidłowości.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

²² Łączna kwota zaległości wyniosła 77 260,36 zł.

1. W sposób nierzetelny zorganizowano prace Urzędu: od 1 listopada 2019 r., tj. od dnia wejścia w życie *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu*²³, kompetencje do dochodzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie zostały powierzone żadnej komórce organizacyjnej Urzędu. Zadania te były wykonywane przez Wydział Finansowy, zgodnie z wcześniej obowiązującymi regulaminami organizacyjnymi²⁴. Brak wskazania komórki organizacyjnej właściwej ds. windykacji podatków stanowił naruszenie Standardów kontroli zarządczej²⁵ nr 3 *Struktura organizacyjna*.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że w wyniku dokonanej zmiany *Regulaminu Organizacyjnego* przez pomyłkę został wykreślony zapis dotyczący dochodzenia zaległości. Błąd ten został poprawiony poprzez wpisanie tych zadań do kompetencji Wydziału Finansowego.

(akta kontroli str. 151-198, 245-278, 289-293, 302-305, 315, 537, 552-557)

2. Urząd w sposób nierzetelny dochodził części swoich roszczeń wynikających z zaległości podatkowych, ponieważ:
  - w przypadku pięciu zaległości do dnia badania NIK (15 czerwca 2021 r.) nie wystawił tytułów wykonawczych, choć od terminu wskazanego w upomnieniu upłynęło więcej niż 178 dni);
  - 10 tytułów wykonawczych wystawił po ponad 30 dniach od terminu wskazanego w upomnieniu (średnio po upływie 205 dni).

(akta kontroli str. 971-973, 1317-1320)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że na wystawianie tytułów wykonawczych w różnych terminach miały wpływ m.in. braki kadrowe w Urzędzie, a także problemy techniczne związane z programem komputerowym służącym do wystawiania tytułów wykonawczych. Ponadto w związku z sytuacją epidemiologiczną Burmistrz zezwolił ustnie pracownikom Urzędu na czasowe wstrzymanie się od natychmiastowego wystawiania tytułów wykonawczych.

(akta kontroli str. 1194, 1377)

– nie podejmował niezwłocznych działań windykacyjnych, co mogło mieć wpływ na upływ terminu przedawnienia: badanie 10 przedawnionych zaległości wykazało, że Urząd przesyłał podatnikom upomnienia od 44 do 317 dni po powstaniu zaległości oraz wystawiał tytuły wykonawcze od 31 do 612 dni po upływie 7-dniowego terminu wskazanego w upomnieniu (w dwóch przypadkach nie wystawiono tytułów wykonawczych).

Poza tym badanie 50 zaległości wykazało, że w 19 sprawach Urząd przesyłał podatnikom upomnienia od 32 do 437 dni po powstaniu zaległości.

---

²³ Wprowadzonego zarządzeniem Burmistrza Mogilna nr 153/19 z dnia 24 października 2019 r. w sprawie *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Mogilnie*.

²⁴ Wprowadzonymi zarządzeniem Burmistrza Mogilna nr 100/19 z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Mogilnie* oraz zarządzeniem Burmistrza Mogilna nr 3/18 z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Mogilnie*.

²⁵ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. z 2009 r. Nr 15, poz. 84).

Burmistrz wyjaśnił m.in., że przyczynami długich terminów ww. działań były: błąd w programie komputerowym, ogłoszenie upadłości podatnika, przeświadczenie Urzędu o nieskuteczności działań windykacyjnych. Burmistrz wyjaśnił także, że rozważy zasadność wprowadzenia zasad postępowania windykacyjnego i dokonywania odpisów po kontroli NIK.

(akta kontroli str. 971-973, 1192,1303, 1310, 1322, 1377)

– w ośmiu spośród 10 przedawnionych zaległości²⁶ Urząd dokonał odpisu zaległości jako przedawnione, pomimo braku wiedzy o dacie zawiadomienia podatnika o zastosowaniu ostatniego środka egzekucyjnego, w związku z czym odpis ten mógł być przedwczesny (w dwóch przypadkach odpis był przedwczesny)²⁷. Zgodnie z art. 70 § 1 *Ordynacji podatkowej* zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego, o którym podatnik został zawiadomiony (art. 70 § 4). Odpisano zobowiązania na łączną kwotę 25 048,00 zł.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że dokonano ww. odpisów ponieważ uznano, że w sytuacji, gdzie od kilku lat nie było wpływów, a egzekucja okazała się bezskuteczna, sprawa kwalifikuje się do odpisu. Burmistrz zobowiązał się, aby w przyszłości przy dokonywaniu odpisu zaległości podatkowych z tytułu przedawnienia zaległości o występować o informację o dacie zawiadomienia dłużnika o zastosowaniu ostatniego środka egzekucyjnego.

(akta kontroli str. 1192, 1386-1391)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia, że działania w zakresie dochodzenia zaległości podatkowych nie były w pełni prawidłowo prowadzone. W części spraw Urząd w sposób nierzetelny dochodził niektórych swoich roszczeń wnikających z zaległości podatkowych, na co wskazują m.in. długie terminy podejmowanych działań oraz dokonanie odpisów zaległości jako przedawnione, pomimo braku wiedzy o dacie zawiadomienia podatnika o zastosowaniu ostatniego środka egzekucyjnego.

OBSZAR

3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

1. Udzielanie ulg, umarzanie, rozkładanie na raty i odraczanie należności podatkowych odbywało się na podstawie przepisów ogólnych, ponieważ w Urzędzie nie wprowadzono uregulowań wewnętrznych.

(akta kontroli str. 20)

²⁶ W dwóch przypadkach nie wystawiono tytułów wykonawczych.

²⁷ Zgodnie z informacją otrzymaną przez NIK od Urzędu Skarbowego w Mogilnie na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

W okresie objętym kontrolą wpłynęło do Urzędu 157 wniosków o udzielenie ulgi podatkowej z tytułu podatku od nieruchomości na podstawie art. 67a § 1 *Ordynacji podatkowej*. Opiewały one na łączną kwotę 3 320 764,98 zł, w tym pięć dotyczyło odroczenia terminu płatności (na kwotę 688 086,00 zł), dwa rozłożenia zapłaty podatku na raty (na kwotę 60 924,00 zł), cztery odroczenia zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za opóźnienie lub odsetkami od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek (na kwotę 114 915,00 zł), 17 rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za opóźnienie lub odsetkami od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek (na kwotę 136 257,76 zł), 129 umorzenia zaległości podatkowej w całości lub w części (na kwotę 2 320 582,22 zł). W 2019 r. Urząd przyznał 36 ulg od podatku od nieruchomości, w 2020 r. – 37 ulg, natomiast w 2021 r. (I kwartał) – 10 ulg. Łączna wartość przyznanych ulg wyniosła 2 960 093,03 zł.

W okresie objętym kontrolą wpłynęło do Urzędu 13 wniosków o udzielenie ulgi podatkowej z tytułu podatku od środków transportowych na podstawie art. 67a § 1 *Ordynacji podatkowej*. Opiewały one na łączną kwotę 114 177,00 zł. Trzy dotyczyły rozłożenia na raty zapłaty podatku (na kwotę 13 384,00 zł), jedna rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za opóźnienie lub odsetkami od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek (na kwotę 60 439,00 zł), dziewięć umorzenia zaległości podatkowej w całości lub w części (na kwotę 40 354,00 zł). W 2019 r. Urząd przyznał cztery ulgi od podatku od środków transportowych, w 2020 r. również cztery ulgi, zaś w 2021 r. (I kwartał) trzy ulgi. Ulgi przyznano w łącznej wysokości 25 342,00 zł.

(akta kontroli str. 630-631)

2. Najczęstszą przyczyną udzielonych ulg był ważny interes podatnika i ważny interes publiczny (choroba podatnika, utrata pracy i brak dochodów, wypadki losowe, takie jak podtopienia lub pożary).

W związku z pogorszeniem się sytuacji związanej z pandemią COVID-19, o udzielenie ulg w latach 2020-2021 wnioskowało 51 podatników (43 w zakresie podatku od nieruchomości i 8 w zakresie podatku od środków transportowych). Spośród nich ulgę przyznano odpowiednio: 18 i 5 podatnikom.

(akta kontroli str. 631-632, 1341)

3. W I połowie 2021 r. wpływy z tytułu podatku od nieruchomości wyniosły 12 206 791,48 zł i stanowiły 53,07% planu na rok 2021. Wpływy z tytułu podatku od środków transportowych wyniosły 482 288,19 zł i stanowiły 64,31% planu na rok 2021. Wysokość umorzeń związanych z COVID-19 w I półroczu 2021 r. wyniosła 517 530,43 zł.

(akta kontroli str. 1338-1339, 1342)

4. W okresie objętym kontrolą Urząd nie udzielił ulg w stosunku do 63 złożonych wniosków dotyczących podatku od nieruchomości, w tym: w odniesieniu do 24 wniosków wydał decyzję odmowną, w 18 przypadkach odmówił wszczęcia postępowania, w ośmiu umorzył postępowanie, zaś 13 wniosków pozostawił bez

rozpatrzenia. Przyczynami decyzji odmownych był stwierdzony brak zagrożenia dla podstawowej minimalnej egzystencji podatnika.

W okresie objętym kontrolą Urząd nie udzielił ulg w stosunku do pięciu złożonych wniosków dotyczących podatku od środków transportowych, w tym: w jednym przypadku wydał decyzję odmowną, w dwóch odmówił wszczęcia postępowania, w jednym umorzył postępowanie z powodu zapłaty podatku, a w jednym pozostawił wniosek bez rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 22, 591-614, 629, 1328-1329)

Badanie 25 odmów udzielenia ulg (umorzeń zaległości podatkowych) wykazało, że we wszystkich przypadkach Urząd rozpatrywał wnioski podatników zawierające wymagane prawem elementy (np. treść żądania, wskazanie wnioskodawcy, jego adresu), wydał decyzje w terminach przewidzianych w art. 139 *Ordynacji podatkowej*, w przypadku braków we wniosku wzywał do ich uzupełnienia w terminie 7 dni, umożliwiał podatnikowi wypowiedzenie się w sprawie zebranych dowodów. Decyzje wydane przez organ spełniały wymogi określone w *Ordynacji podatkowej*, w tym zawierały: oznaczenie organu podatkowego, datę wydania, rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym, pouczenie o trybie odwoławczym, podpis osoby upoważnionej.

(akta kontroli str. 633-743)

W odniesieniu do dwóch decyzji odmownych podatnicy złożyli odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które przekazało sprawę do ponownego rozstrzygnięcia. W jednej sprawie Burmistrz wydał decyzję udzielającą umorzenia, a w drugiej sprawie postępowanie nie zakończyło się. Nie prowadzono postępowania sądowoadministracyjnego.

(akta kontroli str. 629, 633-639, 714-743, 1378-1385)

5. W Gminie nie wprowadzono aktów normatywnych regulujących odroczenia terminu płatności lub rozłożenia zapłaty na raty w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku od środków transportowych. Postępowania te odbywały się w oparciu o *Ordynację podatkową*.

Badanie 29 postępowań w sprawie odroczenia terminu płatności lub rozłożenia zapłaty na raty²⁸ wykazało, że były one prowadzone zgodnie z zasadami określonymi w *Ordynacji podatkowej*. W szczególności, wydanie decyzji było poprzedzone zebraniem wystarczającego materiału dowodowego adekwatnego do okoliczności rozpatrywanych spraw.

(akta kontroli str. 990-1190, 1314)

6. W Gminie nie wprowadzono opłaty prolongacyjnej. Burmistrz wskazał, że nie przedstawił Radzie Miasta propozycji wprowadzenia takiej opłaty ponieważ uznał, że nie było takiej konieczności.

(akta kontroli str. 21)

Badanie 25 prowadzonych postępowań zakończonych wydaniem decyzji umarzającej zaległości podatkowe wykazało m.in., że: zachowano zasadę

---

²⁸ Tj. wszystkich prowadzonych postępowań w okresie objętym kontrolą.

pisemności postępowania, w przypadku braków we wniosku wzywano wnioskodawców o ich uzupełnienie w terminie 7 dni (tj. zgodnie z art. 169 § 1 *Ordynacji podatkowej*), zapewniono stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Postępowania prowadzone były terminowo i prawidłowo dokumentowane. Decyzje wydane przez organ podatkowy spełniały wymogi określone w art. 210 § 1 *Ordynacji podatkowej*, tj. zawierały m.in.: oznaczenie strony oraz powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie oraz uzasadnienie faktyczne i prawne, podpis osoby upoważnionej.

W Urzędzie dokonywano odpisów umorzonych zaległości w dniu wydania decyzji.

(akta kontroli str. 745-960)

W Urzędzie nie przyjęto regulacji prawnych określających warunki, jakie musi spełnić podatnik, aby Urząd dokonał umorzenia zaległości podatkowej. Burmistrz wyjaśnił m.in., że brak takich regulacji wynika z indywidualnego charakteru każdego rozpatrywanego przypadku.

(akta kontroli str. 1195)

7. W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie wydawał z urzędu decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 1195-1196)

8. W Gminie nie przyjęto uchwały w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną. Burmistrz wskazał, że nie przedstawił Radzie Miasta takiej propozycji ponieważ uznał, że nie było takiej konieczności.

(akta kontroli str. 21)

9. Urząd udzielał ulg w spłacie zobowiązań podatkowych które stanowiły pomoc *de minimis*. Spośród objętych badaniem 25 postępowań zakończonych wydaniem decyzji umarzającej zaległości podatkowe, 24 stanowiły pomoc *de minimis*. Ponadto pomoc *de minimis* stanowiły 18 z 29 objętych badaniem decyzji w sprawie odroczenia terminu płatności lub rozłożenia zapłaty na raty. Pomoc ta była udzielana prawidłowo, tj. wraz z wnioskiem o jej udzielenie zostały złożone wszystkie wymagane dokumenty i informacje; wartość pomocy udzielonej poszczególnym podmiotom w okresie trzech lat budżetowych nie przekroczyła dopuszczalnych progów²⁹, beneficjentom wydawano zaświadczenia stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą *de minimis*.

(akta kontroli str. 745-960, 990-1191)

---

²⁹ Zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE. L. 352 z 24.12.2013 r.) globalna wartość pomocy *de minimis* uzyskanej przez beneficjenta pomocy nie może przekroczyć wysokości: 200 tys. euro, lub 100 tys. euro –w przypadku beneficjenta pomocy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego, w okresie bieżącego roku kalendarzowego oraz dwóch lat go poprzedzających.

10. Informacje o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy zostały przekazane Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

(akta kontroli str. 936, 1191)

11. W okresie objętym kontrolą Urząd podawał do publicznej wiadomości wykaz osób fizycznych, prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym m.in.: w zakresie podatków (od nieruchomości i od środków transportowych) udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono na raty spłatę zobowiązań podatkowych w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, oraz udzielono pomocy publicznej. Wykazy były publikowane terminowo i zawierały dane zgodne z wydanymi decyzjami.

(akta kontroli str. 961-968)

12. Zagadnienia związane z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były w okresie objętym kontrolą przedmiotem skarg, informacji o nieprawidłowościach lub wniosków o udzielenie informacji publicznej.

(akta kontroli str. 629)

13. W okresie objętym kontrolą zagadnienia związane z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 629)

14. W 2020 r. Audytor wewnętrzny przeprowadził audyt dotyczący podatku od nieruchomości m.in. z zakresu udzielania ulg. Nie wniósł zastrzeżeń, co do sposobu dokumentowania spraw z zakresu udzielania ulg, w tym dokumentowania ważnego interesu podatnika stanowiącego podstawę dla ulgi. Potwierdził też stosowanie procedury odpowiedniej dla postępowań przy udzielaniu ulg podatkowych.

(akta kontroli str. 629, 1323-1324)

15. Nadzór Burmistrza nad udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie był w pełni skuteczny, na co wskazują poniżej opisane nieprawidłowości.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku jednej sprawy udzielono ulgi podatnikowi bez zachowania odpowiedniej procedury: wstrzymano postępowanie zmierzające do odzyskania zaległości nie wydając w tej sprawie decyzji: siedmiodniowy termin wskazany w upomnieniu minął 8 lipca 2020 r., zaś Urząd nie podjął dalszych czynności windykacyjnych.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że Urząd dążył do polubownego uregulowania zaległości zwłaszcza, że podatnik wyraził wolę zapłaty podatku w ratach. Zaległość podatkowa została spłacona w całości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych pomimo stwierdzonych jednostkowych nieprawidłowości polegających na podaniu błędnej daty decyzji odmawiającej umorzenia zaległości podatkowych oraz udzielenia ulgi bez zachowania odpowiedniej procedury.

III. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Niezwłoczne kontaktowanie się z podatnikiem w sytuacji powzięcia informacji o niedochowaniu terminu na przedłożenie informacji/deklaracji.
  2. Udostępnianie na stronie BIP Gminy informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie.
  3. Podjęcie działań mających na celu zminimalizowanie ryzyka powtórzenia się nieprawidłowości w zakresie przeksięgowywania/zaksięgowywaniu nadpłat z tytułu podatku od nieruchomości.
  4. Rzetelne dochodzenie roszczeń wnikających z zaległości podatkowych.
  5. Udzielanie ulg z zachowaniem odpowiedniej procedury.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 28 lipca 2021 r.

Kontroler

(-) Leszek Murat
główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki